

Financiële Actie Groep

inzake Witwassen

Financial Action Task Force

on Money Laundering

**DE VEERTIG
AANBEVELINGEN**

20 juni 2003

Onofficiële vertaling in opdracht van het Ministerie van Financiën van Nederland.

Uitsluitend de originele Engelse en Franse teksten gelden.

Unofficial translation by the Ministry of Finance of the Netherlands.

Only the original English and French texts are authoritative.

www.fatf-gafi.org

Alle rechten voorbehouden

**Verzoeken om toestemming voor het reproduceren van deze publicatie of een deel ervan
dienen te worden gericht aan:**

Secretariaat FATF: OESO, 2 rue André Pascal 75775 Paris Cecex 16, Frankrijk

INLEIDING

De witwasmethoden en -technieken veranderen voortdurend als reactie op de ontwikkeling van tegenmaatregelen. De afgelopen jaren heeft de Financiële Actie Groep inzake witwassen (verder aangeduid als de FATF)¹ vastgesteld dat bij het witwassen steeds meer gesofistikeerde technieken met elkaar worden gecombineerd, zoals het gebruik van rechtspersonen om de werkelijke eigendom van en zeggenschap over illegale opbrengsten te verhullen alsmede de inzet van professionals voor advisering en assistentie bij het witwassen van criminele gelden. Als gevolg hiervan en als gevolg van de ervaringen opgedaan met de FATF-procedures voor niet-coöperatieve landen en gebieden, alsmede een aantal nationale en internationale initiatieven, heeft de FATF haar veertig aanbevelingen herzien en in een nieuw, alomvattend kader ondergebracht ter bestrijding van het witwassen en de financiering van terrorisme. De FATF roept alle landen nu op de nodige maatregelen te treffen om hun nationale systemen ter bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme in overeenstemming te brengen met de nieuwe FATF-aanbevelingen en deze maatregelen effectief te implementeren.

De herziening van de veertig aanbevelingen was een veelomvattende operatie, waarbij zowel leden als niet-leden van de FATF, maar ook waarnemers, financiële en andere sectoren en overige belanghebbende partijen betrokken zijn geweest. De overlegprocedure leverde een grote hoeveelheid input op, die volledig aan bod is gekomen bij het herzieningsproces.

De herziene veertig aanbevelingen zijn nu niet alleen van toepassing op het witwassen, maar ook op de financiering van terrorisme, en leveren in combinatie met de acht speciale aanbevelingen tegen de financiering van terrorisme een uitgebreid, alomvattend en consistent kader van maatregelen op ter bestrijding van het witwassen en de financiering van terrorisme. De FATF onderkent dat landen uiteenlopende rechtsstelsels en financiële systemen hebben en niet allemaal identieke maatregelen kunnen treffen om het gemeenschappelijke doel te verwezenlijken, in het bijzonder waar het detailkwesties betreft. De aanbevelingen bevatten daarom minimumnormen voor maatregelen door de landen zodat zij de details conform hun eigen situatie en constitutionele kader kunnen uitvoeren. De aanbevelingen omvatten alle maatregelen waarin de nationale stelsels zouden moeten voorzien binnen hun wet- en regelgevende systeem, de preventieve maatregelen die dienen te worden genomen door financiële instellingen en bepaalde andere ondernemingen en beroepsgroepen; alsmede internationale samenwerking.

De oorspronkelijke veertig aanbevelingen van de FATF werden opgesteld in 1990 als initiatief ter bestrijding van het misbruik van financiële systemen voor het witwassen van drugsgeld. In 1996 werden de aanbevelingen voor de eerste maal herzien om in te kunnen spelen op nieuwe vormen van witwassen. De veertig aanbevelingen uit 1996 werden bekrachtigd door meer dan 130 landen en fungeren als de internationale norm voor de bestrijding van witwassen.

In oktober 2001 werd het mandaat van de FATF uitgebreid teneinde de financiering van terrorisme aan te kunnen pakken en werd een belangrijke stap gezet met de opstelling van acht speciale aanbevelingen tegen de financiering van terrorisme. Deze aanbevelingen voorzien in een serie maatregelen ten behoeve van de bestrijding van de financiering van terroristische handelingen en terroristische organisaties en vormen een aanvulling op de veertig aanbevelingen².

Een belangrijke factor bij de bestrijding van witwassen en het financieren van terrorisme is het ten opzichte van deze internationale normen volgen en beoordelen van de systemen van landen. De wederzijdse evaluaties door de FATF en FATF-stijl regionale organen, alsmede de beoordelingen uitgevoerd door het IMF en de Wereldbank, vormen een vitaal mechanisme om te waarborgen dat de aanbevelingen van de FATF door alle landen effectief worden toegepast.

Veertig aanbevelingen

A. Rechtsstelsels

Reikwijdte van witwassen als strafbaar feit

1. Landen dienen het witwassen van geld strafbaar te stellen op grond van het VN-verdrag tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen van 1988 (het Verdrag van Wenen) en het VN-verdrag tegen transnationale georganiseerde misdaad van 2000 (Verdrag van Palermo).

Landen dienen het witwassen van de opbrengsten van alle ernstige misdrijven strafbaar te stellen teneinde een zo breed mogelijk scala aan onderliggende misdrijven onder het verbod op witwassen te laten vallen. Onderliggende misdrijven kunnen worden omschreven door verwijzing naar alle strafbare feiten of naar aan een drempel gekoppeld aan hetzij een categorie ernstige misdrijven of aan de gevangenisstraf waarmee het onderliggende misdrijf wordt bedreigd (drempelbenadering), of door verwijzing naar een lijst van onderliggende misdrijven, dan wel een combinatie van bovenstaande mogelijkheden.

Wanneer landen de drempelbenadering hanteren, dan dienen de onderliggende misdrijven ten minste alle strafbare feiten te omvatten die ingevolge hun nationale wetgeving behoren tot de categorie ernstige misdrijven of tot misdrijven waarop een maximumstraf staat van minimaal een jaar gevangenisstraf. Voor landen die een minimum drempelwaarde hanteren in hun strafrechtstelsel dienen de onderliggende misdrijven alle strafbare feiten te omvatten waarop ten minste zes maanden gevangenisstraf of meer staat.

Ongeacht welke methode gekozen wordt, dient elk land ten minste binnen elk van de aangewezen categorieën strafbare feiten³ een reeks strafbare feiten op te nemen.

Onderliggende misdrijven op het gebied van witwassen dienen ook daden te omvatten die in een ander land werden gepleegd en in dat land een strafbaar feit vormen en op het eigen grondgebied tot de onderliggende misdrijven zouden worden gerekend. Landen kunnen bepalen dat de enige voorwaarde is dat de gedraging een onderliggend misdrijf zou vormen indien deze in hun land zou zijn gepleegd.

Indien de basisbeginselen van hun nationale recht zulks vereisen, kunnen landen bepalen dat personen die een onderliggend misdrijf hebben gepleegd niet voor witwassen kunnen worden vervolgd.

2. Landen dienen te waarborgen dat:
 - a) het oogmerk en het medeweten die dienen te worden aangetoond om het strafbaar feit witwassen te bewijzen voldoen aan de normen vervat in de verdragen van Wenen en Palermo, hetgeen tevens inhoudt dat dit moreel element mag worden afgeleid uit objectieve feitelijke omstandigheden.
 - b) strafrechtelijke aansprakelijkheid en indien dat niet mogelijk is, civiele of bestuursrechtelijke aansprakelijkheid van toepassing zijn op rechtspersonen. Dit mag in landen waar deze vormen van aansprakelijkheid worden erkend niet leiden tot uitsluiting van gelijktijdige strafrechtelijke, civiele of bestuursrechtelijke procedures ten aanzien van rechtspersonen. Op rechtspersonen dienen effectieve, evenredige en ontmoedigende

sancties van toepassing te zijn. Deze maatregelen dienen de strafrechtelijke aansprakelijkheid van natuurlijke personen onverlet te laten.

Voorlopige maatregelen en verbeurdverklaring

3. Landen dienen maatregelen, met inbegrip van wetgevende maatregelen, aan te nemen die vergelijkbaar zijn met die welke zijn vervat in de verdragen van Wenen en Palermo, teneinde hun bevoegde autoriteiten in staat te stellen witgewassen vermogensbestanddelen, opbrengsten van witwassen of onderliggende misdrijven, middelen gebruikt of beoogd voor het gebruik bij het plegen van deze misdrijven of vermogensbestanddelen waarvan de waarde daarmee overeenkomt, zonder daarbij de rechten van derden te goeder trouw te schaden, te confisqueren.

Deze maatregelen dienen mede de bevoegdheid te omvatten: (a) vermogensbestanddelen die geconfisqueerd kunnen worden te identificeren, op te sporen en te -schatten; (b) voorlopige maatregelen uit te voeren, zoals bevrozing of inbeslagname, teneinde het verhandelen, overdragen of vervreemden van deze vermogensbestanddelen te beletten; (c) maatregelen te nemen teneinde gedragingen te beletten of ongedaan te maken die het vermogen van de staat om zich te verhalen op te confisqueren goederen; en (d) alle passende onderzoeksmaatregelen te treffen.

Landen kunnen overwegen maatregelen aan te nemen waarmee toegestaan wordt dat dergelijke opbrengsten of middelen worden geconfisqueerd zonder dat een strafrechtelijke veroordeling vereist is, of op grond waarvan de dader de rechtmatige herkomst van de mogelijk te confisqueren vermogensbestanddelen moet aantonen, voorzover dergelijke vereisten verenigbaar zijn met de grondbeginselen van hun nationaal recht.

B. MAATREGELLEN TE NEMEN DOOR FINANCIËLE EN NIET-FINANCIËLE ONDERNEMINGEN EN BEROEPSGROEPEN TENEINDE WITWASSEN EN DE FINANCIERING VAN TERRORISME TE VOORKOMEN

4. Landen dienen te waarborgen dat de implementatie van de FATF-aanbevelingen niet belemmerd wordt door wetgeving inzake geheimhouding door financiële instellingen.

Customer due diligence en bewaren van bestanden

- 5.* Financiële instellingen mogen geen anonieme rekeningen of rekeningen onder een klaarblijkelijk fictieve naam te beheren.

Financiële instellingen dienen in de volgende gevallen maatregelen op het gebied van customer due diligence (ook wel “Ken uw Cliënt principe(s), verder aangeduid als CDD-maatregelen) te nemen, met inbegrip van het vaststellen en verifiëren van de identiteit van hun cliënten:

- bij het aangaan van zakenrelaties;
- bij het verrichten van incidentele transacties: i. boven de van toepassing zijnde aangewezen drempel; of ii. elektronische overmakingen onder de omstandigheden die vallen onder de noot ter interpretatie bij speciale aanbeveling VII.
- bij een vermoeden van witwassen of het financieren van terrorisme; of
- wanneer bij de financiële instelling twijfel bestaat over de waarheidsgetrouwheid of adequaatheid van eerder verkregen identiteitsgegevens van een cliënt.

De volgende CDD-maatregelen dienen te worden genomen:

- a) Vaststellen van de identiteit van de cliënt en deze verifiëren aan de hand van betrouwbare onafhankelijke bronnen, documenten, gegevens of informatie⁴.
- b) De uiteindelijk belanghebbende identificeren en redelijke maatregelen treffen om de identiteit van de uiteindelijk belanghebbende te verifiëren, zodanig dat de financiële instelling naar eigen tevredenheid verzekerd is te weten wie de uiteindelijk belanghebbende is. In het geval van rechtspersonen en juridische constructies dienen financiële instellingen voorts redelijke maatregelen te treffen teneinde inzicht te verkrijgen in de eigendoms- en zeggenschapstructuur van de cliënt.
- c) Informatie verzamelen over het doel en het beoogde karakter van de zakenrelatie.
- d) De zakenrelatie blijvend aan CDD-maatregelen onderwerpen en de tijdens die relatie verrichte transacties nauwkeurig onderzoeken, teneinde te waarborgen dat de verrichte transacties verenigbaar zijn met de kennis van de instelling over de cliënt, zijn zaken en risicoprofiel, waar nodig met inbegrip van de herkomst van de gelden.

Financiële instellingen dienen elk van de onder a) tot en met d) genoemde CDD-maatregelen toe te passen, maar kunnen de reikwijdte van deze maatregelen bepalen op grond van de risicogevoeligheid, afhankelijk van het type cliënt, de zakenrelatie of de transactie. De genomen maatregelen dienen overeen te stemmen met elke door de bevoegde autoriteiten afgegeven richtlijn. Voor categorieën met een hoger risico dienen de financiële instellingen uitgebreidere CDD-maatregelen te hanteren. Onder bepaalde omstandigheden met minder risico kunnen landen besluiten dat de financiële instellingen beperkte of eenvoudiger maatregelen kunnen toepassen.

Financiële instellingen dienen de identiteit van de cliënt en van de uiteindelijk belanghebbende voorafgaand aan of tijdens het aangaan van de zakenrelatie of het uitvoeren van transacties van incidentele cliënten te verifiëren. Landen kunnen financiële instellingen die de risico's van witwassen effectief beheren toestaan de verificatie zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk na het aangaan van de relatie af te ronden, indien dit noodzakelijk is om het normale verloop van de zakenrelatie niet te verstoren.

Indien de financiële instelling niet in staat is te voldoen aan de bovenstaande onderdelen a) tot en met c), mag zij de rekening niet openen, de zakenrelatie niet aangaan noch de transactie verrichten; in het andere geval dient zij de zakenrelatie te beëindigen en te overwegen een verdachte transactie te melden met betrekking tot de cliënt.

Deze vereisten dienen te gelden voor alle nieuwe cliënten; de financiële instellingen dienen deze aanbeveling evenwel ook op bestaande cliënten toe te passen op grond van materialiteit en risico en op gezette tijden CDD-onderzoeken te verrichten naar bestaande relaties.

6.* Financiële instellingen dienen met betrekking tot politiek prominente personen afgezien van het uitvoeren van de gebruikelijke CDD-maatregelen, tevens:

- a) te beschikken over passende risicobeheersingssystemen teneinde te bepalen of een cliënt politiek kwetsbaar is.
- b) goedkeuring te verkrijgen van het senior management voor het aangaan van een zakenrelatie met dergelijke cliënten.
- c) redelijke maatregelen te treffen teneinde de herkomst van vermogen en fondsen vast te stellen.
- d) doorlopend extra toezicht te houden op de zakenrelatie.

7. Financiële instellingen dienen ten aanzien van grensoverschrijdende correspondent bankieren (verder: “correspondent banking” relaties) en andere vergelijkbare betrekkingen behalve de gebruikelijke CDD-maatregelen
- a) voldoende informatie te verzamelen over een respondentinstelling teneinde de aard van haar zaken ten volle te doorgronden en haar reputatie op grond van openbare informatie vast te stellen alsmede de kwaliteit van het toezicht, met inbegrip van de vraag of de instelling betrokken is geweest bij een onderzoek naar witwassen of de financiering van terrorisme of een maatregel van een toezichthouder.
 - b) de controlemaatregelen van de respondentinstelling op het gebied van witwassen en de financiering van terrorisme te beoordelen.
 - c) toestemming te verkrijgen van het senior management alvorens nieuwe “correspondent banking” relaties aan te gaan.
 - d) de onderscheiden verantwoordelijkheden van elke instelling schriftelijk vast te leggen.
 - e) met betrekking tot doorsluisrekeningen zich ervan te vergewissen dat de respondentinstelling de identiteit van de cliënten die direct toegang hebben tot dergelijke rekeningen heeft vastgesteld en dat de cliënt doorlopend onderworpen zijn aan CDD-maatregelen, alsmede dat de respondentinstelling in staat is op verzoek de relevante identiteitsgegevens te verstrekken aan de correspondentinstelling.
8. Financiële instellingen dienen speciaal aandacht te besteden aan het risico van witwassen dat gepaard kan gaan met de ontwikkeling van nieuwe of bestaande technologieën die anonimiteit zouden kunnen bevorderen en zo nodig maatregelen te treffen teneinde de toepassing ervan bij witwaspraktijken te beletten. Financiële instellingen dienen met name te beschikken over beleid en procedures teneinde de specifieke risico's aan te pakken die samenhangen met zakenrelaties of transacties zonder persoonlijk contact.
- 9.* Mits aan de onderstaande criteria wordt voldaan, kunnen landen financiële instellingen toestaan tussenpersonen of andere derden in te schakelen voor de uitvoering van de onderdelen (a) tot en met (c) van de CDD-maatregelen of voor het introduceren van nieuwe cliënten. Indien zulks wordt toegestaan, behoudt de financiële instelling die een derde inschakelt de eindverantwoordelijkheid voor de identificatie en verificatie van cliënten.

Aan de volgende criteria dient te zijn voldaan:

- (a) Een financiële instelling die een derde inschakelt dient onmiddellijk de nodige informatie met betrekking tot de onderdelen (a) tot en met (c) van de CDD-maatregelen te verwerven. De financiële instellingen dienen adequate maatregelen te treffen teneinde zich ervan te vergewissen dat kopieën van identiteitsgegevens en andere relevante documentatie met betrekking tot de CDD-vereisten op verzoek onverwijld ter beschikking worden gesteld door de derde.
- (b) De financiële instelling dient zich ervan te vergewissen dat de derde wordt gereguleerd en onder toezicht staat, alsmede maatregelen heeft getroffen teneinde aan de CDD-vereisten in lijn met aanbevelingen 5 en 10 te voldoen.

Het wordt aan elk land overgelaten te bepalen in welke landen een derde die voldoet aan de voorwaarden gevestigd mag zijn, rekening houdend met de informatie die beschikbaar is over landen die de FATF-aanbevelingen niet of niet volledig naleven.

- 10.* Financiële instellingen dienen ten minste gedurende vijf jaar alle nodige gegevens over zowel binnenlandse als internationale transacties te bewaren teneinde onverwijld gehoor te kunnen geven aan verzoeken om inlichtingen van de bevoegde autoriteiten. Deze gegevens dienen toereikend te zijn om afzonderlijke transacties (met inbegrip van de bedragen en de betrokken

valuta, indien van toepassing) te kunnen reconstrueren, teneinde zo nodig bewijsmateriaal te kunnen verschaffen ten behoeve van de vervolging van misdrijven.

Financiële instellingen dienen documenten van de identiteitsgegevens die zijn verkregen via het CDD-proces (bijvoorbeeld kopieën of registers van officiële legitimatiebewijzen als paspoorten, identiteitskaarten, rijbewijzen of vergelijkbare documenten), rekeningoverzichten en zakelijke correspondentie na het beëindigen van de zakenrelatie ten minste vijf jaar te bewaren.

De identiteitsgegevens en transactiebestanden dienen beschikbaar te zijn voor de nationale bevoegde autoriteiten die bevoegd zijn tot inzage.

- 11.*** Financiële instellingen dienen bijzondere aandacht te schenken aan alle complexe, ongebruikelijk grote transacties en alle ongebruikelijke transactiepatronen zonder klaarblijkelijk economisch of duidelijk -rechtmatig doel. De achtergrond en het doel van dergelijke transacties dienen, voor zover mogelijk, te worden onderzocht, de bevindingen dienen schriftelijk te worden vastgelegd en beschikbaar te zijn ter ondersteuning van de bevoegde autoriteiten en accountants.
- 12.*** De CDD-vereisten en de vereisten ten aanzien van het bewaren van bestanden vervat in de aanbevelingen 5, 6 en 8 tot en met 11 zijn in de volgende situaties van toepassing op aangewezen niet-financiële instellingen en beroepen:
- a) Casino's - indien cliënten betrokken zijn bij financiële transacties gelijk aan of hoger dan de van toepassing zijnde drempel.
 - b) Makelaars in onroerende zaken: indien zij betrokken zijn bij transacties voor hun cliënt betreffende de aan- en verkoop van onroerende zaken.
 - c) Handelaren in edelmetalen en handelaren in edelstenen - indien zij betrokken zijn bij een transactie in contanten met een cliënt gelijk aan of hoger dan de van toepassing zijnde drempel.
 - d) Advocaten, notarissen, andere onafhankelijke juridische beroepsgroepen en accountants wanneer zij voor hun cliënten transacties voorbereiden of uitvoeren ten behoeve van de volgende activiteiten:
 - aan- en verkoop van onroerende zaken;
 - beheer van geld, effecten of andere vermogensbestanddelen van cliënten;
 - beheer van bank-, spaar- of effectenrekeningen;
 - organisatie van bijdragen ten behoeve van de oprichting, exploitatie of het beheer van ondernemingen;
 - oprichting, exploitatie of beheer van rechtspersonen of juridische constructies, en aan- en verkoop van handelsentiteiten.
 - e) Trustmaatschappijen en zakelijke dienstverleners indien zij voor een cliënt transacties voorbereiden of uitvoeren die verband houden met de activiteiten vermeld in de omschrijving in het Glossarium.

Melden van verdachte transacties en naleving

- 13.*** Indien een financiële instelling vermoedt of redelijke gronden heeft om te vermoeden dat fondsen voortvloeien uit een criminele activiteit of verband houden met de financiering van

terrorisme, dient dit vermoeden op grond van wet- of regelgeving onverwijld te worden gemeld aan de FIU (Financial Intelligence Unit).

14.* Financiële instellingen, hun directeuren, functionarissen en medewerkers

- a. dienen op grond van wettelijke bepalingen te worden beschermd tegen strafrechtelijke en -burgerlijke aansprakelijkheid wegens schending van enige beperking op het melden van informatie aan de FIU die is opgelegd middels een contract of op grond van wet- of regelgeving of een administratieve bepaling, indien ze ter goeder trouw hun vermoedens melden aan de FIU, ook indien zij niet precies op de hoogte waren van de eraan ten grondslag liggende criminele activiteit en ongeacht of de illegale activiteit daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.
- b. dient het op grond van de wet verboden te zijn te onthullen dat een verdachte transactie danwel daarmee verband houdende informatie wordt gemeld aan de FIU.

15.* Financiële instellingen dienen programma's tegen witwassen en de financiering van terrorisme te ontwikkelen. Deze programma's dienen het volgende te omvatten:

- a) de ontwikkeling van intern beleid, interne procedures en controlemaatregelen, met inbegrip van passende nalevingsmaatregelen voor het bestuur, en adequate screeningprocedures teneinde strenge normen te waarborgen bij het aanstellen van werknemers.
- b) een permanent trainingsprogramma voor medewerkers.
- c) een auditfunctie om het systeem te toetsen.

16.* De vereisten vervat in de aanbevelingen 13 tot en met 15 alsmede aanbeveling 21 zijn van toepassing op alle aangewezen niet-financiële instellingen en beroepsgroepen met de volgende kenmerken:

- a) Advocaten, notarissen, andere onafhankelijke juridische beroepsbeoefenaren en accountants dienen verplicht te zijn verdachte transacties te melden, wanneer zij namens of voor een cliënt betrokken zijn bij een financiële transactie die verband houdt met de activiteiten die beschreven zijn in aanbeveling 12.d). Landen worden nadrukkelijk aangemoedigd de meldplicht uit te breiden tot de overige professionele activiteiten van accountants, met inbegrip van accountantscontroles.
- b) Handelaren in edelmetalen en handelaren in edelstenen dienen verplicht te zijn verdachte transacties te melden indien zij betrokken zijn bij een transactie in contanten met een cliënt gelijk aan of hoger dan de van toepassing zijnde aangewezen drempel.
- c) Trustmaatschappijen en zakelijke dienstverleners dienen verplicht te zijn verdachte transacties voor een cliënt te melden indien zij namens of voor een cliënt betrokken zijn bij een transactie die verband houdt met de activiteiten vermeld in aanbeveling 12.e).

Advocaten, notarissen, andere onafhankelijke juridische beroepsbeoefenaren en accountants die optreden als onafhankelijke juridische adviseurs zijn niet verplicht hun vermoedens te melden indien de betreffende informatie is verkregen in situaties waarin zij onderworpen zijn aan het beroepsgeheim of aan het verschoningsrecht.

Andere maatregelen teneinde witwassen en financiering van terrorisme te ontmoedigen

17. Landen dienen te waarborgen dat doeltreffende, proportionele en ontmoedigende strafrechtelijke, civielrechtelijke of bestuursrechtelijke sancties beschikbaar zijn ten behoeve

van de aanpak van natuurlijke of rechtspersonen die onder deze aanbevelingen vallen en verzuimen te voldoen aan de vereisten ter bestrijding van witwassen of de financiering van terrorisme.

18. Landen dienen de vestiging of voortzetting van de exploitatie van lege huls banken (verder: "shell banks") niet goed te keuren. Financiële instellingen dienen het aangaan of voortzetten van relaties met shell banks als correspondent bank te weigeren. Financiële instellingen dienen zich ook te hoeden voor het aangaan van respondent relaties met buitenlandse financiële instellingen die toestaan dat hun rekeningen worden gebruikt door shell banks.
- 19.* Landen dienen in overweging te nemen de haalbaarheid en het nut van een systeem waarbij banken en andere financiële instellingen en tussenpersonen alle nationale en internationale valutatransacties boven een vastgesteld bedrag melden aan een nationaal centraal orgaan met een database, die toegankelijk is voor de bevoegde autoriteiten in geval van witwaszaken of financiering van terrorisme, met inachtneming van strikte waarborgen ten behoeve van het correct gebruik van de informatie.
20. Landen dienen te overwegen de FATF-aanbevelingen toe te passen op ondernemingen en beroepsgroepen, andere dan de aangewezen niet-financiële instellingen en beroepsgroepen, die mogelijk een risico van witwassen of de financiering van terrorisme met zich meebrengen.

Landen dienen voorts de ontwikkeling van moderne en veilige technieken voor financieel beheer aan te moedigen die minder kwetsbaar zijn voor witwassen.

Te nemen maatregelen ten aanzien van landen die de FATF-aanbevelingen niet of onvoldoende naleven

21. Financiële instellingen dienen bijzondere aandacht te schenken aan zakenrelatie en transacties met personen, met inbegrip van ondernemingen en financiële instellingen, afkomstig uit landen die de FATF-aanbevelingen niet, of onvoldoende, naleven. Wanneer dergelijke transacties geen klaarblijkelijk economisch of duidelijk rechtmatig doel hebben, dienen hun achtergrond en doel voor zover mogelijk te worden onderzocht; de bevindingen dienen schriftelijk te worden vastgelegd en beschikbaar te zijn ter ondersteuning van de bevoegde autoriteiten. Indien een dergelijk land blijft weigeren de FATF-aanbevelingen toe te passen of deze onvoldoende toepast, dienen de landen in staat te zijn passende tegenmaatregelen te treffen.
22. Financiële instellingen dienen te waarborgen dat de bovengenoemde grondbeginselen voor financiële instellingen ook gelden voor in het buitenland gevestigde filialen en dochterondernemingen waarin men een meerderheidsbelang heeft, in het bijzonder in landen die de FATF-aanbevelingen niet, of onvoldoende, naleven, voorzover de toepasselijke nationale wet- en regelgeving zulks toestaat. Wanneer de toepasselijke nationale wet- en regelgeving zulks niet toestaat, dienen de bevoegde autoriteiten in het land van de moedermaatschappij door de financiële instellingen in kennis te worden gesteld van het feit dat zij de FATF-aanbevelingen niet kunnen toepassen.

Regulering en toezicht

- 23.* Landen dienen te waarborgen dat op financiële instellingen adequate regulering en adequaat toezicht van toepassing zijn en dat zij de FATF-aanbevelingen daadwerkelijk implementeren. De bevoegde autoriteiten dienen de nodige wettelijke of regulerende maatregelen te treffen teneinde criminelen of hun handlangers ervan te weerhouden eigenaar of uiteindelijk belanghebbende te zijn van een significant belang of controlerend belang in of een managementfunctie te bekleden bij een financiële instelling.

Voor financiële instellingen waarop de kernbeginselen (Bazel, IOSCO, IAIS, verder: “Core Principles”) van toepassing zijn, dienen de maatregelen op het gebied van regulering en toezicht die gelden ten behoeve van prudentiële doelstellingen en ook relevant zijn voor witwassen op vergelijkbare wijze te worden toegepast ter bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme.

De overige financiële instellingen dienen een vergunning te hebben of geregistreerd te zijn en, deugdelijk te worden gereguleerd en ten behoeve van de bestrijding van witwassen onder toezicht of controle te staan gelet op het risico van witwassen of de financiering van terrorisme in die sector. In elk geval dienen ondernemingen die diensten verlenen op het gebied van het overmaken van geld/waarden of het wisselen van geld of valuta een vergunning te hebben of geregistreerd te zijn en te vallen onder doeltreffende systemen ten behoeve van toezicht op en waarborging van de naleving van de nationale vereisten teneinde witwassen en de financiering van terrorisme te bestrijden.

24. Op aangewezen niet-financiële instellingen en beroepsgroepen dienen de hieronder vervatte maatregelen op het gebied van regelgeving en toezicht van toepassing te zijn.

a) Op casino's dient een uitgebreid regime van regelgeving en toezicht van toepassing te zijn waarmee gewaarborgd wordt dat zij daadwerkelijk de nodige maatregelen tegen witwassen en het financieren van terrorisme hebben geïmplementeerd. In elk geval

- dienen casino's een vergunning te hebben;
- dienen de bevoegde autoriteiten de nodige wettelijke of regulerende maatregelen te treffen teneinde criminelen of hun handlangers ervan te weerhouden eigenaar of uiteindelijk belanghebbende te zijn van een significant belang of een controlerend belang in of een managementfunctie te bekleden bij of exploitant te zijn van een casino.
- dienen de bevoegde autoriteiten te waarborgen dat op casino's daadwerkelijk toezicht wordt uitgeoefend teneinde te waarborgen dat zij voldoen aan de vereisten om witwassen en de financiering van terrorisme te bestrijden.

b) Landen dienen te waarborgen dat op de andere categorieën van aangewezen niet-financiële instellingen en beroepsgroepen doeltreffende toezichtsystemen van toepassing zijn en dat gewaarborgd wordt dat zij voldoen aan de vereisten teneinde witwassen en de financiering van terrorisme te bestrijden. Dit dient te geschieden op basis van een risicoanalyse. Het toezicht kan worden uitgevoerd door een overheidsinstantie of door een geschikte zelfregulerende organisatie, mits deze kan waarborgen dat haar leden voldoen aan hun verplichtingen wat betreft de bestrijding van witwassen en het financieren van terrorisme.

25.* De bevoegde autoriteiten dienen richtlijnen vast te stellen, en terugkoppeling te verlenen, teneinde financiële instellingen en aangewezen niet-financiële instellingen en beroepsgroepen in staat te stellen de nationale maatregelen toe te passen, teneinde witwassen en de financiering van terrorisme te bestrijden en in het bijzonder verdachte transacties op te sporen en te melden.

C. INSTITUTIONELE EN ANDERE MAATREGELEN NODIG VOOR SYSTEMEN TER BESTRIJDING VAN WITWASSEN EN DE FINANCIERING VAN TERRORISME

Bevoegde autoriteiten, hun bevoegdheden en middelen

26.* Landen dienen een FIU op te richten die fungeert als nationaal centrum voor het ontvangen (en, indien toegestaan, verzoeken om), analyseren en verspreiden van informatie over verdachte

transacties en andere informatie met betrekking tot mogelijke gevallen van witwassen of de financiering van terrorisme. De FIU dient rechtstreeks of onrechtstreeks en tijdig toegang te hebben tot de financiële, administratieve, justitiële en politieke informatie die zij nodig heeft voor een behoorlijke uitvoering van haar taken, met inbegrip van de analyse van verdachte transacties.

- 27.* Landen dienen te waarborgen dat de aangewezen justitiële of politieke autoriteiten verantwoordelijk zijn voor het opsporingsonderzoek op het gebied van witwassen en de financiering van terrorisme. Landen worden aangemoedigd voor zover mogelijk speciale onderzoekstechnieken te ondersteunen en te ontwikkelen die geschikt zijn voor het onderzoeken van witwassen, zoals gecontroleerde aflevering, infiltratieoperaties en andere relevante technieken. Landen worden tevens aangemoedigd gebruik te maken van andere doeltreffende mechanismen, zoals het gebruik van vaste of tijdelijke groepen die gespecialiseerd zijn in het onderzoek naar vermogensbestanddelen en onderzoek in samenwerking met de desbetreffende bevoegde autoriteiten in andere landen.
28. Bij de uitvoering van onderzoek naar witwassen en de daaraan ten grondslag liggende onderliggende misdrijven, dienen de bevoegde autoriteiten in staat te zijn documenten en informatie te verkrijgen voor gebruik bij dat onderzoek, de vervolging en daarmee verband houdende activiteiten. Hierbij dient de bevoegdheid te zijn inbegrepen om dwangmaatregelen toe te passen voor het verkrijgen van documenten van financiële instellingen en andere personen, voor het fouilleren van personen en het doorzoeken van locaties, en voor het inbeslag nemen en verkrijgen van bewijsmateriaal.
29. De toezichthouders dienen over adequate bevoegdheden te beschikken teneinde de naleving door de financiële instellingen van de vereisten ter bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme te volgen en te waarborgen, met inbegrip van de bevoegdheid inspecties uit te voeren. Zij dienen bevoegd te zijn om van de financiële instellingen te eisen dat ze alle informatie ter beschikking te stellen die relevant is voor het controleren van de naleving, en tot het opleggen van adequate administratieve sancties indien deze vereisten niet worden nageleefd.
30. Landen dienen de bevoegde autoriteiten die betrokken zijn bij de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme te voorzien van voldoende financiële, technische en personele middelen. Landen dienen te beschikken over processen om te waarborgen dat de medewerkers van die autoriteiten volkomen integer zijn.
31. Landen dienen te waarborgen dat beleidsmakers, de FIU, (orde)handhavers en toezichthouders beschikken over doeltreffende mechanismen die hen in staat stellen samen te werken en indien nodig op binnenlands vlak de ontwikkeling en uitvoering van beleid en activiteiten ter bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme onderling te coördineren.
32. Landen dienen te waarborgen dat hun bevoegde autoriteiten de doeltreffendheid van hun systemen ter bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme kunnen toetsen door uitgebreide statistieken bij te houden over zaken die relevant zijn voor de doeltreffendheid en doelmatigheid van deze systemen. Deze dienen statistische gegevens te omvatten van de ontvangen en verspreide meldingen van verdachte transacties, inzake onderzoek op het gebied van witwassen en de financiering van terrorisme, vervolgingen en veroordelingen, bevroren, in beslag genomen en geconfisqueerde vermogensbestanddelen en wederzijdse rechtshulp of andere internationale verzoeken om samenwerking.

Transparantie van rechtspersonen en juridische constructies

33. Landen dienen maatregelen te treffen teneinde onwetmatig gebruik van rechtspersonen door witwassers te voorkomen. Landen dienen te waarborgen dat er tijdig relevante en accurate informatie is over de uiteindelijk belanghebbende van en zeggenschap over rechtspersonen, die tijdig kan worden verkregen of geraadpleegd door de bevoegde autoriteiten. Met name landen die rechtspersonen kennen die aandelen aan toonder kunnen uitgeven, dienen passende maatregelen te nemen teneinde te waarborgen dat deze niet worden misbruikt voor witwassen en dienen te kunnen aantonen dat die maatregelen adequaat zijn. Landen dienen maatregelen te overwegen teneinde de toegang tot informatie over de uiteindelijk belanghebbende en zeggenschap te vereenvoudigen voor financiële instellingen die zich hebben verplicht tot de vereisten vervat in aanbeveling 5.
34. Landen dienen maatregelen te treffen teneinde onrechtmatig gebruik van juridische constructies door witwassers te voorkomen. In het bijzonder dienen landen te waarborgen dat er tijdig relevante en accurate informatie is over de uiteindelijk belanghebbende van en zeggenschap over uitdrukkelijk ingestelde trusts, met inbegrip van informatie over de overdrager (verder: “settlor”), bewindvoerder (verder: “trustee”) en begunstigden (verder: “beneficiaries”), die tijdig kan worden verkregen of geraadpleegd door de bevoegde autoriteiten. Landen dienen maatregelen te overwegen teneinde de toegang tot informatie over de uiteindelijk gerechtigden en zeggenschap te vereenvoudigen voor financiële instellingen die zich hebben verplicht tot de vereisten vervat in aanbeveling 5.

D. INTERNATIONALE SAMENWERKING

35. Landen dienen directe stappen te ondernemen om toe te treden tot de verdragen van Wenen en Palermo, alsmede tot het Internationaal VN-Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme van 1999 en deze te implementeren. Landen worden tevens aangemoedigd andere toepasselijke internationale verdragen te bekrachtigen en uit te voeren, zoals de overeenkomst van de Raad van Europa inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven van 1990 alsmede het Inter-Amerikaans verdrag tegen terrorisme van 2002.

Wederzijdse rechtshulp en uitlevering

36. Landen dienen elkaar snel, constructief en doeltreffend in de ruimst mogelijke mate wederzijdse rechtshulp te verlenen bij de opsporing, vervolging en aanverwante procedures op het gebied van witwassen en de financiering van terrorisme. Landen dienen in het bijzonder
- a) Het verschaffen van wederzijdse rechtshulp niet te verbieden noch er onredelijke of onnodig beperkende voorwaarden aan te verbinden.
 - b) Te waarborgen dat zij beschikken over duidelijke en efficiënte procedures voor de uitvoering van verzoeken om wederzijdse rechtshulp.
 - c) Geen verzoek om wederzijdse rechtshulp af te wijzen uitsluitend op grond van het feit dat het strafbare feit geacht wordt tevens fiscale aangelegenheden te betreffen.
 - d) Niet te weigeren verzoeken om wederzijdse rechtshulp uit te voeren op grond van het feit dat financiële instellingen wettelijk tot geheimhouding of vertrouwelijkheid verplicht zijn.

Landen dienen te waarborgen dat de bevoegdheden van hun bevoegde autoriteiten die vereist zijn krachtens aanbeveling 28 ook gebruikt mogen worden voor verzoeken om wederzijdse rechtshulp en, indien in overeenstemming met hun nationaal kader, voor directe verzoeken van buitenlandse rechterlijke of justitiële en politieke autoriteiten voor hun nationale tegenhangers.

Teneinde conflicten inzake de rechtsbevoegdheid te vermijden, dient het creëren en toepassen van mechanismen te worden overwogen teneinde te bepalen wat in het belang van het recht het beste rechtsgebied is voor het vervolgen van verdachten in zaken waarbij de vervolging in meer dan een land kan plaatsvinden.

- 37.** Landen dienen elkaar ongeacht de afwezigheid van dubbele strafbaarstelling in de ruimst mogelijke mate wederzijdse rechtshulp te verlenen.

Indien voor wederzijdse rechtshulp of uitlevering dubbele strafbaarstelling vereist is, dient, ongeacht of beide landen het misdrijf tot dezelfde categorie rekenen of met dezelfde terminologie aanduiden, daaraan geacht te zijn voldaan indien beide landen de aan het misdrijf ten grondslag liggende gedraging strafbaar stellen.

- 38.*** Men moet de bevoegdheid hebben om met spoed maatregelen te treffen naar aanleiding van verzoeken door andere landen voor de identificatie, bevriezing en confisqueren van witgewassen vermogensbestanddelen, opbrengsten van witwassen of onderliggende misdrijven, of hulpmiddelen gebruikt of beoogd voor gebruik bij het plegen van deze strafbare feiten of van zaken waarvan de waarde daarmee overeenkomt. Er dienen ook regelingen te zijn voor het coördineren van de inbeslagnemings- en confiscatieprocedure, eventueel met inbegrip van het delen van geconfisqueerde vermogensbestanddelen.

- 39.** Landen dienen het witwassen van geld aan te merken als een uitleveringsdelict. Elk land dient hetzij zijn eigen onderdanen uit te leveren, of indien een land dat uitsluitend op grond van de nationaliteit niet doet, dient het op verzoek van het land dat om uitlevering verzoekt, de zaak onverwijld voor te leggen aan zijn bevoegde autoriteiten ten behoeve van vervolging van de in het verzoek vervatte strafbare feiten. Die autoriteiten nemen hun besluit en voeren hun procedures op dezelfde wijze uit als in het geval van andere ernstige strafbare feiten ingevolge het nationale recht van dat land. De betrokken landen dienen met elkaar samen te werken, in het bijzonder op het gebied van procedures en bewijsvoering, teneinde de doeltreffendheid van de vervolging te waarborgen.

In overeenstemming met hun juridisch kader kunnen landen overwegen de uitlevering te vereenvoudigen door rechtstreekse verzending van uitleveringsverzoeken tussen de bevoegde ministeries toe te staan, waarbij personen alleen worden uitgeleverd op grond van arrestatiebevelen of vonnissen, en/of door invoering van een vereenvoudigde uitlevering voor personen die afstand doen van hun recht op een formele uitleveringsprocedure.

Andere vormen van samenwerking

- 40.*** Landen dienen te waarborgen dat hun bevoegde autoriteiten hun buitenlandse tegenhangers in de ruimst mogelijke mate internationale medewerking verlenen. Er dienen duidelijke en effectieve kanalen te zijn ter bevordering van de rechtstreekse, onverwijld en constructieve uitwisseling tussen counterparts, hetzij eigener beweging, hetzij op verzoek, van informatie met betrekking tot zowel witwassen als de eraan ten grondslag liggende onderliggende misdrijven. Uitwisseling dient te zijn toegestaan zonder onnodig beperkende voorwaarden. In het bijzonder:

- a) Mogen de bevoegde autoriteiten een verzoek om bijstand niet afwijzen uitsluitend op grond van het feit dat het strafbare feit geacht wordt tevens fiscale aangelegenheden te betreffen;

- b) Mogen landen zich niet beroepen op wetten die financiële instellingen verplichten tot geheimhouding of vertrouwelijkheid als grond om medewerking te weigeren;
- c) Dienen bevoegde autoriteiten in staat te zijn ten behoeve van hun buitenlandse tegenhangers informatief onderzoek te doen en waar mogelijk het opsporingsonderzoek te verrichten.

Indien de mogelijkheid de door een buitenlandse bevoegde autoriteit gewenste informatie te verschaffen niet tot het mandaat van haar tegenhanger behoort, worden landen tevens aangemoedigd onverwijld en constructief informatie uit te wisselen met autoriteiten die geen tegenhanger zijn. Samenwerking met buitenlandse autoriteiten die geen tegenhanger zijn, kan rechtstreeks of onrechtstreeks plaatsvinden. Bij onzekerheid over welke weg dient te worden gevolgd dienen de bevoegde autoriteiten voor assistentie eerst contact op te nemen met hun buitenlandse collega's.

Landen dienen controles en waarborgen in te stellen teneinde te waarborgen dat de door de bevoegde autoriteiten uitgewisselde informatie uitsluitend op de toegestane manier wordt gebruikt in overeenstemming met hun verplichtingen inzake privacy en bescherming van persoonsgegevens.

GLOSSARIUM

In deze aanbevelingen worden de volgende afkortingen en termen gebruikt:

"Uiteindelijk belanghebbende": de natuurlijke perso(o)n(en) die de uiteindelijke of werkelijke eigendom van of zeggenschap heeft(hebben) over een cliënt en/of de persoon namens wie een transactie wordt verricht. Het begrip omvat tevens de personen die de uiteindelijke feitelijke zeggenschap uitoefenen over een rechtspersoon of juridische constructie.

"Kernbeginselen / Core Principles": de "Core Principles for Effective Banking Supervision" van het Comité van Bazel inzake het toezicht op banken ("Bazel"), de "Objectives and Principles for Securities Regulation" van de International Organisation of Securities Commissions (IOSCO), en de "Insurance Supervisory Principles" van de International Association of Insurance Supervisors (IAIS).

"Aangewezen categorieën van strafbare feiten"

- deelname aan een georganiseerde criminele groep en gangsterpraktijken;
- terrorisme, met inbegrip van de financiering ervan;
- mensenhandel, met inbegrip van mensensmokkel;
- seksuele uitbuiting, met inbegrip van de seksuele uitbuiting van kinderen;
- illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen;
- illegale handel in wapens;
- illegale handel in gestolen goederen en andere goederen;
- corruptie en omkoping;
- fraude;
- vervalsing van betaalmiddelen;
- vervalsing en piraterij van producten cq merkvervalsing;
- milieucriminaliteit;
- moord, zware mishandeling;
- ontvoering, wederrechtelijke vrijheidsberoving en gijzeling;
- beroving of diefstal;
- smokkel;
- afpersing;
- valsheid in geschrifte;
- piraterij (cq zeeroverij); en
- handel met voorkennis en marktmanipulatie.

Bij de beslissing welke strafbare feiten als onderliggende misdrijven onder de bovenvermelde categorieën dienen te vallen, kan elk land bepalen hoe het in overeenstemming met zijn nationale recht deze strafbare feiten alsmede de aard van specifieke elementen daarvan die hen tot ernstige strafbare feiten stempelen omschrijft.

Onder "aangewezen niet-financiële ondernemingen en beroepsgroepen" wordt verstaan:

- a) Casino's (met inbegrip van internetcasino's).
- b) Makelaars in onroerende zaken.
- c) Handelaren in edelmetalen.
- d) Handelaren in edelstenen.
- e) Advocaten, notarissen, andere onafhankelijke juridische beroepsbeoefenaren en accountants - hiermee worden bedoeld zelfstandige beroepsbeoefenaren, partners en beroepsbeoefenaren in dienst van professionele kantoren. Hiermee worden geen "interne beroepsbeoefenaren" bedoeld die in dienst zijn bij andere soorten ondernemingen noch beroepsbeoefenaren die werken voor

overheidsinstellingen waarop mogelijk reeds maatregelen ter bestrijding van witwassen van toepassing zijn.

f) Trusts en trustmaatschappijen, hiermee worden bedoeld alle personen en ondernemingen die niet elders onder deze aanbevelingen vallen en die als onderneming een of meer van de volgende diensten aan derden aanbieden:

- optreden als oprichter van rechtspersonen;
- optreden (of een ander doen optreden) als directeur of secretaris van een onderneming, partner in een vennootschap of maatschap of een soortgelijke positie bekleden in een andere rechtspersoon;
- verschaffen van een zetel, zakelijk adres of accommodatie, correspondentie of administratief adres aan een onderneming, vennootschap of maatschap of een andere rechtspersoon of organisatievorm;
- optreden (of een ander doen optreden) als bewindvoerder van een uitdrukkelijk ingestelde trust;
- in naam optreden (of een ander doen optreden als) van een aandeelhouder.

Onder "**aangewezen drempel**" wordt verstaan het bedrag vermeld in de Noten ter Interpretatie.

Onder "**Financiële instelling**" wordt verstaan elke persoon of entiteit die beroeps- of bedrijfsmatig voor of namens een cliënt een of meer van de volgende activiteiten of transacties verricht :

1. Ontvangst van deposito's en andere terug te betalen gelden van het publiek. ⁵
2. Uitlenen van geld. ⁶
3. Financiële leasing. ⁷
4. Overmaking van gelden of geldswaarden. ⁸
5. Uitgifte en beheer van betaalmiddelen (bijv. kredietkaarten en debetkaarten, cheques, reischeques, betaalopdrachten en bankcheques, elektronisch geld).
6. Verlenen van garanties en stellen van borgtochten.
7. Handel in:
 - (a) instrumenten van de geldmarkt (cheques, wissels, CD's, derivaten, etc.);
 - (b) buitenlandse valuta;
 - (c) wisselkoers-, rentepercentage- en indexinstrumenten;
 - (d) overdraagbare effecten;
 - (e) termijnmarktgoederen.
8. Deelneming in de effectenzaken en financiële dienstverlening in verband daarmee.
9. Individueel en collectief portfoliobeheer.
10. Bewaarneming en beheer van contante of liquide effecten ten behoeve van derden.
11. Andere vormen van het investeren, administreren of beheren van fondsen of geld ten behoeve van derden.
12. Accepteren en aanbieden van levensverzekeringen en andere aan investeringen gekoppelde verzekeringen. ⁹
13. Wisselen van geld en valuta's.

Indien een financiële activiteit incidenteel of op zeer beperkte schaal (bepaald aan de hand van kwantitatieve en absolute criteria) wordt verricht door een persoon of entiteit, waardoor er nauwelijks sprake kan zijn van een witwasrisico, kan een land besluiten dat het geheel of gedeeltelijk uitvoeren van antiwitwasmaatregelen niet nodig is.

In een strikt beperkt aantal situaties, waarin dat gerechtvaardigd is en waarbij vaststaat dat het risico van witwassen klein is, kan een land besluiten een aantal of alle veertig aanbevelingen niet toe te passen op sommige bovenvermelde financiële activiteiten.

Onder "**FIU**" wordt verstaan een eenheid voor financiële inlichtingen ofte wel een "financial intelligence unit".

Onder "**juridische constructie**" wordt verstaan uitdrukkelijk ingestelde trusts of andere soortgelijke juridische organisatievormen.

Onder "**rechtspersonen**" worden verstaan rechtslichamen, stichtingen, instellingen (Anstalt), vennootschappen of maatschappen of verenigingen of soortgelijke lichamen die een duurzame cliëntenrelatie met een financiële instelling kunnen aangaan of goederen kunnen bezitten.

Onder "**payable-through accounts**" wordt verstaan correspondentrekeningen die rechtstreeks door derden worden gebruikt voor hun zakelijke transacties.

Onder "**politiek prominente personen**" wordt verstaan personen die belast zijn of zijn geweest met een prominente overheidsfunctie in het buitenland, bijvoorbeeld staatshoofden, regeringsleiders, prominente politici, hooggeplaatste rijksambtenaren, gerechtsdienaren of hoge militairen, directeurs van staatsbedrijven, belangrijke partijfunctionarissen. Zakenrelaties met familieleden of partners van politiek prominente personen kunnen de reputatie op dezelfde wijze schade als die met deze politiek prominente personen zelf. Met deze omschrijving wordt niet bedoeld op personen in het midden- of lager kader uit de voornoemde categorieën.

Onder "**shell bank**" wordt verstaan een bank die gevestigd is in een rechtsgebied zonder daar fysiek aanwezig te zijn en niet in relatie staat tot een gereguleerde financiële groep.

Onder "**STR**" wordt verstaan een melding van een verdachte transactie.

Onder "**toezichhouders**" wordt verstaan de aangewezen bevoegde autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het waarborgen van de naleving door de financiële instellingen van de vereisten teneinde witwassen en de financiering van terrorisme te bestrijden.

Onder "**de FATF-aanbevelingen**" worden verstaan deze aanbevelingen alsmede de speciale FATF-aanbevelingen inzake de financiering van terrorisme.

BIJLAGE

Noten ter interpretatie van de veertig aanbevelingen

NOTEN TER INTERPRETATIE

Algemeen

1. Wanneer in dit document verwezen wordt naar "landen" worden daarmee ook "grondgebieden" of "rechtsgebieden" bedoeld.
2. In de aanbevelingen 5 tot en met 16, 21 en 22 wordt vermeld dat financiële instellingen of aangewezen niet-financiële instellingen en beroepsgroepen bepaalde maatregelen dienen te nemen. Hiermee wordt bedoeld dat landen maatregelen dienen te nemen opdat financiële instellingen of aangewezen niet-financiële instellingen en beroepsgroepen voldoen aan alle aanbevelingen. De basisverplichtingen uit hoofde van de aanbevelingen 5, 10 en 13 dienen vervat te worden in de wet- of regelgeving, terwijl de gedetailleerdere elementen daarvan, alsmede de verplichtingen uit hoofde van de overige aanbevelingen, zowel op grond van wet- of regelgeving als op grond van andere afdwingbare regelgeving of regulering gehandhaafd kunnen worden door een bevoegde autoriteit.
3. Indien vermeld wordt dat iets ten genoegen van een financiële instelling vaststaat, moet die instelling in staat zijn haar oordeel tegenover de bevoegde autoriteiten te rechtvaardigen.
4. Teneinde te voldoen aan de aanbevelingen 12 en 16, behoeven landen geen wet- of regelgeving uit te vaardigen die uitsluitend geldt voor advocaten, notarissen, accountants en de overige aangewezen niet-financiële instellingen en beroepsgroepen, indien deze vallen onder de wet- en regelgeving die van toepassing is op de desbetreffende activiteiten.
5. De noten ter interpretatie die van toepassing zijn op financiële instellingen zijn ook relevant voor aangewezen niet-financiële instellingen en beroepsgroepen, waar van toepassing.

Aanbevelingen 5, 12 en 16

De aangewezen transactiedrempels (uit hoofde van de aanbevelingen 5 en 12) zijn de volgende:

- financiële instellingen (voor incidentele cliënten uit hoofde van aanbeveling 5): USD/EUR 15.000
- casino's, met inbegrip van internetcasino's (uit hoofde van aanbeveling 12): USD/EUR 3.000
- handelaren in edelmetalen en handelaren in edelstenen bij contante transacties (uit hoofde van de aanbevelingen 12 en 16): USD/EUR 15.000.

Onder financiële transacties boven een aangewezen drempel worden mede begrepen situaties waarin de transactie in een keer wordt verricht of bestaat uit diverse transacties die met elkaar in verband lijken te staan.

Aanbeveling 5

Customer due diligence en waarschuwen voor melding

1. Indien een financiële instelling bij het aangaan van of tijdens een relatie met een cliënt danwel bij het verrichten van incidentele transacties vermoedt dat transacties verband houden met witwassen of de financiering van terrorisme, dient zij
 - a) Ongeacht eventuele vrijstellingen of aangewezen drempels die anders zouden gelden, op de gebruikelijke wijze te trachten de identiteit van de cliënt en de uiteindelijk

belanghebbende vast te stellen en te verifiëren, dit ongeacht of het een gelegheidscliënt of vaste cliënt is.

- b) In overeenstemming met aanbeveling 13 een verdachte transactie te melden aan de FIU.
- 2. Aanbeveling 14 verbiedt financiële instellingen, hun directeuren, functionarissen en medewerkers te onthullen dat een verdachte transactie of daarmee verband houdende informatie wordt gemeld aan de FIU. In deze situaties bestaat het risico dat cliënten onbedoeld worden gewaarschuwd wanneer een financiële instelling tracht te voldoen aan haar CDD-verplichtingen. Wanneer de cliënt op de hoogte is van een mogelijke melding van een verdachte transactie kan dit ten koste gaan van toekomstige pogingen om vermoeden van witwassen of de financiering van terrorisme te onderzoeken.
- 3. Derhalve, indien bij een financiële instelling de verdenking bestaat dat een transactie verband houdt met witwassen of de financiering van terrorisme, moet zij bij het uitvoeren van CDD bedacht zijn op het risico dat de cliënt gewaarschuwd wordt. Indien de instelling redelijkerwijs vreest dat de cliënt gewaarschuwd zal worden door het uitvoeren van CDD, kan zij besluiten daarvan af te zien, maar moet zij een verdachte transactie wel melden. Instellingen dienen te waarborgen dat hun medewerkers zich bewust zijn van en alert zijn ten aanzien van deze kwesties bij het uitvoeren van CDD.

CDD voor rechtspersonen en juridische constructies

- 4. Bij de uitvoering van de onderdelen (a) en (b) van de CDD-procedure ten aanzien van rechtspersonen of juridische constructies, dienen financiële instellingen:
 - a) te verifiëren of een persoon die beweert op te treden namens een cliënt daartoe bevoegd is en de identiteit van die persoon vast te stellen.
 - b) de identiteit van de cliënt vast te stellen en te verifiëren - maatregelen daartoe die normaliter nodig zijn omvatten het verkrijgen van een bewijs van de oprichting of soortgelijk bewijs van de juridische status van de rechtspersoon of juridische constructie, alsmede informatie omtrent de naam van de cliënt, de namen van de trustees, rechtsvorm, adres, directeuren en bepalingen inzake de bevoegdheid tot het binden van de rechtspersoon of juridische constructie.
 - c) de identiteit van de uiteindelijk belanghebbenden vast te stellen, met inbegrip van het verkrijgen van inzicht in de eigendomsstructuur en zeggenschapstructuur en redelijke maatregelen te nemen om de identiteit van de desbetreffende personen te verifiëren. Voor de typen maatregelen die normaliter nodig zijn om deze taak genoegzaam te vervullen, dienen de identiteit van de natuurlijke personen met een controlerend belang en die van de natuurlijke personen die deel uitmaken van het bestuur en beheer achter en de leiding van de rechtspersoon of regeling te worden vastgesteld. Wanneer de cliënt of de eigenaar van het meerderheidsbelang een publieke onderneming is waarop voorschriften inzake bekendmaking van toepassing zijn, behoeft de identiteit van de aandeelhouders ervan niet te worden vastgesteld of geverifieerd.

De desbetreffende gegevens kunnen worden verkregen uit een openbaar register, van de cliënt of uit andere betrouwbare bronnen.

Vertrouwen op reeds vastgestelde identiteit en reeds verrichte verificaties

- 5. De CDD-maatregelen vervat in aanbeveling 5 impliceren niet dat financiële instellingen iedere keer als een cliënt een transactie verricht de identiteit van die cliënt moeten vaststellen of

verifiëren. Instellingen mogen vertrouwen op de reeds door hen uitgevoerde maatregelen tot vaststelling en verificatie van de identiteit, tenzij er twijfel bestaat over de juistheid van die gegevens. Een situatie die aanleiding kan zijn voor twijfel bij een instelling is dat er vermoeden van witwassen bestaat ten aanzien van een cliënt of wanneer er ingrijpende veranderingen optreden in de manier waarop de rekening van een cliënt gebruikt wordt die niet strookt met het zakelijk profiel van die cliënt.

Timing van verificatie

6. Voorbeelden van omstandigheden waarin het toegestaan is de verificatie pas na het aangaan van de zakenrelatie uit te voeren, omdat het essentieel is de normale gang van zaken niet te verstoren zijn onder meer:
 - transacties zonder persoonlijk contact.
 - effectentransacties: in de effectenhandel wordt van ondernemingen en tussenpersonen vaak verlangd dat zij zeer snel transacties verrichten, afhankelijk van de marktsituatie op het moment waarop de klant contact met hen opneemt en de uitvoering van een transactie kan nodig zijn voordat diens identiteit geverifieerd is.
 - levensverzekeringen: ten aanzien van de levensverzekeringsbranche kunnen landen toestaan dat de identiteit van de krachtens de polis uiteindelijk belanghebbende wordt vastgesteld en geverifieerd nadat de zakenrelatie met de polishouder is aangegaan. In al dergelijke gevallen dient de identiteit evenwel te worden vastgesteld en geverifieerd op het moment waarop of voordat de uitbetaling plaatsvindt of de uiteindelijk belanghebbende van plan is de rechten uit de polis uit te oefenen.
7. Financiële instellingen zullen ten aanzien van de omstandigheden waarin een cliënt voorafgaand aan de verificatie gebruik kan maken van de zakenrelatie tevens procedures voor risicobeheersing moeten aannemen. Deze procedures dienen een serie maatregelen te omvatten waaronder beperking van het aantal, de soorten en/of het bedrag van transacties die kunnen worden uitgevoerd en het controleren van grote of complexe transacties die niet overeenkomen met het verwachte gebruikelijke patroon voor dat type relatie. Financiële instellingen dienen de richtlijnen¹⁰ van Bazel inzake CDD (paragraaf 2.2.6) te raadplegen voor specifieke aanwijzingen en voorbeelden van maatregelen ten behoeve van risicobeheersing bij transacties zonder persoonlijk contact.

Plicht tot vaststellen van de identiteit van bestaande cliënten

8. De grondbeginselen vervat in de CDD-richtlijnen van Bazel inzake het vaststellen van de identiteit van bestaande cliënten dienen als richtsnoer bij de uitvoering van CDD in geval van instellingen die betrokken zijn bij bankiersactiviteiten en kunnen, indien relevant, van toepassing zijn op andere financiële instellingen.

Vereenvoudigde of beperkte CDD-maatregelen

9. De algemene regel is dat de volledige reeks CDD-maatregelen moet worden uitgevoerd ten aanzien van cliënten, met inbegrip van het vaststellen van de identiteit van de uiteindelijk belanghebbende. Er zijn evenwel omstandigheden waarin het risico van witwassen of de financiering van terrorisme beperkt is, de informatie over de identiteit van de cliënt en de uiteindelijk belanghebbende van een cliënt openbaar is of elders in het nationale systeem voldoende controle plaatsvindt. In dergelijke omstandigheden kan het redelijk zijn dat een land zijn financiële instellingen toestaat vereenvoudigde of beperkte CDD-maatregelen uit te voeren bij het vaststellen en verifiëren van de identiteit van de cliënt en de uiteindelijk belanghebbende.

10. Voorbeelden van cliënten voor wie vereenvoudigde of beperkte CDD-maatregelen van toepassing zouden kunnen zijn:

- Financiële instellingen - indien op hen vereisten van toepassing zijn ter bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme die in overeenstemming zijn met de FATF-aanbevelingen en zij onder toezicht staan wat betreft de uitvoering van deze controlemaatregelen.
- Ondernemingen die een publiek beroep doen op het spaarwezen waarop voorschriften inzake bekendmaking van toepassing zijn.
- Overheidsinstellingen of staatsbedrijven.

11. Op de uiteindelijk belanghebbenden van gezamenlijke rekeningen die worden beheerd door aangewezen niet-financiële instellingen of beroepsgroepen kunnen vereenvoudigde of beperkte CDD-maatregelen worden toegepast, mits op hen de vereisten ter bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme die stroken met de FATF-aanbevelingen alsmede effectieve systemen van toezicht van toepassing zijn en gewaarborgd wordt dat zij aan deze vereisten voldoen. Banken dienen zich tevens te vergewissen van de CDD-richtlijnen van Bazel (paragraaf 2.2.4), waarin specifieke aanwijzingen worden gegeven voor situaties waarin een instelling die een rekening voor een cliënt beheert zich kan verlaten op de CDD-maatregelen die die cliënt die optreedt als professionele financiële tussenpersoon zelf uitvoert ten aanzien van zijn eigen cliënten (d.w.z. de uiteindelijk belanghebbenden van de bankrekening). Waar van toepassing bieden de CDD-richtlijnen ook aanwijzingen met betrekking tot vergelijkbare rekeningen die worden beheerd door andere soorten financiële instellingen.

12. Vereenvoudigde of beperkte CDD-maatregelen kunnen aanvaardbaar zijn voor diverse typen producten of transacties, bijvoorbeeld:

- levensverzekeringspolissen waarvan de jaarlijkse premie ten hoogste USD/EUR 1.000 of de eenmalige premie ten hoogste USD/EUR 2.500 bedraagt.
- verzekeringspolissen voor pensioenregelingen die niet voorzien in een afkoopclausule en waarbij de polis niet kan worden gebruikt als onderpand.
- een pensioenregeling, lijfrente of soortgelijke regeling voor werknemers waarvoor de bijdragen worden ingehouden op de lonen en de regels overdracht van de aanspraken van een lid uit hoofde van de regeling verbieden.

13. Landen kunnen ook bepalen of financiële instellingen deze vereenvoudigde maatregelen mogen beperken tot cliënten die onder hun eigen rechtsgebied vallen of ze ook mogen toepassen op cliënten uit een ander rechtsgebied ten aanzien waarvan het land zich ervan heeft vergewist dat het de FATF-aanbevelingen naleeft en daadwerkelijk heeft geïmplementeerd.

Vereenvoudigde CDD-maatregelen mogen niet worden toegepast in geval van verdenking van witwassen of financiering van terrorisme of waar specifieke grotere risico's in het spel zijn.

Aanbeveling 6

Landen worden aangemoedigd de vereisten van aanbeveling 6 uit te breiden tot personen die prominente openbare functies bekleden in hun eigen land.

Aanbeveling 9

Deze aanbeveling is niet van toepassing op uitbestedings- of lastgevingsverhoudingen.

Deze aanbeveling is evenmin van toepassing op relaties, rekeningen of transacties tussen financiële instellingen ten behoeve van hun cliënten. Op deze relaties zijn de aanbevelingen 5 en 7 van toepassing.

Aanbevelingen 10 en 11

Ten aanzien van de verzekeringsbranche dienen onder "transacties" te worden verstaan het verzekeringsproduct zelf, de betaling van premies en de uitkeringen.

Aanbeveling 13

1. De verwijzing naar criminele activiteit in aanbeveling 13 verwijst naar:
 - a) alle criminele handelingen die in het rechtsgebied een onderliggend misdrijf vormen bij witwassen; of
 - b) ten minste die feiten die een onderliggend misdrijf zouden vormen zoals vereist in aanbeveling 1.

Landen wordt sterk aanbevolen optie (a) aan te nemen. Alle verdachte transacties, met inbegrip van pogingen tot transacties, dienen te worden gemeld, ongeacht de hoogte van het bedrag van de transactie.

2. Bij de implementatie van aanbeveling 13 dienen verdachte transacties te worden gemeld door financiële instellingen, ongeacht of aangenomen wordt dat er ook fiscale aspecten in het spel zijn. Landen dienen er ook op bedacht te zijn, dat witwassers kunnen trachten financiële instellingen ervan te weerhouden verdachte transacties te melden door onder andere te verklaren dat hun transacties verband houden met fiscale aangelegenheden.

Aanbeveling 14 (waarschuwen voor melden)

Indien advocaten, notarissen, andere onafhankelijke juridische beroepsbeoefenaren en accountants die optreden als onafhankelijke juridische adviseurs trachten een cliënt ervan te weerhouden deel te nemen aan een illegale activiteit, wordt dit niet aangemerkt als "waarschuwen voor melding".

Aanbeveling 15

De aard en de mate van de maatregelen die ten behoeve van elk van de in de aanbeveling vervatte vereisten dienen te worden genomen, dienen toegesneden te zijn op het risico van witwassen of de financiering van terrorisme en de omvang van de instelling.

Voor financiële instellingen dienen de maatregelen ten behoeve van het beheer van de naleving ook de benoeming van een compliance officer op managementniveau te omvatten.

Aanbeveling 16

1. Voor elk rechtsgebied dient te worden bepaald welke aangelegenheden onder het beroepsgeheim vallen. Dit omvat normaliter de informatie die advocaten, notarissen of andere onafhankelijke juridische beroepsbeoefenaren ontvangen of vernemen via hun cliënten: (a). bij het vaststellen van de juridische positie van hun cliënt of (b). bij het verdedigen of vertegenwoordigen van die cliënt in geval van of inzake gerechtelijke, administratieve of bemiddelingsprocedures dan wel arbitragezaken. Indien ten aanzien van accountants dezelfde geheimhoudingsverplichtingen of privileges gelden, zijn zij evenmin verplicht verdachte transacties te melden.

2. Landen kunnen advocaten, notarissen, andere onafhankelijke beroepsbeoefenaren en accountants toestaan hun STR te zenden naar hun bevoegde zelfregulerende organisatie, mits er geschikte een samenwerking tussen deze organisaties en de FIU bestaat..

Aanbeveling 23

Aanbeveling 23 dient niet zodanig te worden opgevat dat er een systeem van periodieke toetsing moet worden ingevoerd ten aanzien van het verlenen van een vergunning voor controlerende belangen in financiële instellingen met alleen de bestrijding van witwassen als oogmerk, maar als ondersteuning van de wenselijkheid van toezicht op de geschiktheid van aandeelhouders met een controlerend belang in financiële instellingen (in het bijzonder banken en niet-bancaire financiële instellingen) vanuit het oogpunt van de FATF. Als er controle wordt uitgeoefend op de geschiktheid van aandeelhouders, dienen de toezichthouders erop te worden gewezen dat dit van groot belang is ter bestrijding van witwassen.

Aanbeveling 25

Ten aanzien van de terugkoppeling die geleverd moet worden, dienen landen uit te gaan van de FATF-richtlijnen inzake de beste praktijken met betrekking tot de terugkoppeling aan financiële instellingen en andere personen die een melding doen (*Best Practice Guidelines on Providing Feedback to Reporting Financial Institutions and Other Persons*).

Aanbeveling 26

Indien een land een FIU heeft ingesteld, dient het te overwegen zich aan te melden voor het lidmaatschap van de Egmontgroep. Daarbij dient men zich te vergewissen van de Intentieverklaring (*Statement of Purpose*) van de Egmontgroep alsmede van haar principes voor de uitwisseling van informatie over witwasdossiers tussen meldpunten (*Principles for Information Exchange Between Financial Intelligence Units for Money Laundering Cases*). Deze documenten bevatten belangrijke informatie inzake de rol en taken van FIU's alsmede inzake systemen voor de uitwisseling van informatie tussen FIU's.

Aanbeveling 27

Landen dienen maatregelen op nationaal niveau te overwegen, met inbegrip van wetgevende maatregelen, teneinde hun bevoegde autoriteiten die witwaspraktijken onderzoeken in staat te stellen de aanhouding van verdachten en/of de inbeslagneming van geld ten behoeve van de identificatie van personen die betrokken zijn bij dergelijke activiteiten of de bewijsvoering uit te stellen of op te schorten. Zonder dergelijke maatregelen zijn procedures zoals gecontroleerde afleveringen en infiltratieoperaties uitgesloten.

Aanbeveling 38

Landen dienen het volgende te overwegen:

- a. het instellen van een fonds in eigen land waarin geconfisqueerde vermogensbestanddelen geheel of gedeeltelijk worden gestort ten behoeve van rechtshandhaving, gezondheid, onderwijs of andere passende doelen.
- b. de nodige maatregelen treffen teneinde geconfisqueerde zaken, in het bijzonder wanneer de confiscatie direct of indirect het gevolg is van gecoördineerde internationale (orde)handhavingsacties, te delen met andere landen.

Aanbeveling 40

1. Voor de toepassing van deze Aanbeveling:

- wordt verstaan onder "counterparts" autoriteiten met soortgelijke verantwoordelijkheden en functies.
- worden verstaan onder "bevoegde autoriteiten" alle administratieve en handhavingsautoriteiten belast met de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme, met inbegrip van de FIU en toezichthouders.

2. Afhankelijk van het type bevoegde autoriteit dat betrokken is en de aard en doelstelling van de samenwerking, kunnen zich diverse kanalen lenen voor de uitwisseling van informatie. Voorbeelden van systemen of kanalen die worden gebruikt voor de uitwisseling van informatie zijn: bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen, memoranda van overeenstemming, uitwisseling op basis van wederkerigheid of via passende internationale of regionale organisaties. Deze aanbeveling is evenwel niet van toepassing op samenwerking in het kader van wederzijdse rechtshulp of uitlevering.

3. De verwijzing naar de indirecte uitwisseling van informatie met buitenlandse autoriteiten die geen counterparts zijn, heeft betrekking op gevallen waarin de gewenste informatie van de buitenlandse autoriteit via een of meer nationale of buitenlandse autoriteiten terecht komt bij de verzoekende autoriteit. De bevoegde autoriteit die om de informatie verzoekt dient altijd aan te geven voor welk doel en namens wie de informatie wordt verzocht.

4. FIU's dienen in staat te zijn namens buitenlandse counterparts onderzoek in te stellen indien dit relevant mocht zijn voor het analyseren van financiële transacties. Dit onderzoek dient ten minste te bestaan uit:

- het doorzoeken van de eigen databases, dus met inbegrip van informatie over meldingen van verdachte transacties.
- doorzoeken van andere databases waartoe een FIU direct of indirect toegang heeft, met inbegrip van justitiële en politieke op het gebied van rechtshandhaving, openbare databases alsmede administratieve databases en databases die op commerciële basis beschikbaar zijn.

Indien zij daar toestemming voor hebben, dienen FIU's ook contact op te nemen met andere bevoegde autoriteiten en financiële instellingen teneinde relevante informatie te verkrijgen.

EINDNOTEN

1. De FATF is een intergouvernementeel orgaan dat standaarden opstelt en beleid ontwikkelt en bevordert teneinde witwassen en de financiering van terrorisme te bestrijden. De organisatie telt momenteel 33 leden: 31 landen en regeringen en twee internationale organisaties alsmede meer dan 20 waarnemers: vijf FATF-achtige regionale organisaties en meer dan 15 andere internationale organisaties of organen. Op de FATF-website (www.fatf-gafi.org) is een overzicht te vinden van alle leden en waarnemers (http://www.fatf-gafi.org/Members_en.htm).
2. De veertig FATF-aanbevelingen plus de negen speciale aanbevelingen zijn erkend door het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank als de internationale standaarden voor de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme.
3. Zie de omschrijving van "aangewezen categorieën van strafbare feiten" in het glossarium.
4. Betrouwbare, onafhankelijke brondocumenten, -gegevens of -informatie worden hierna aangeduid als "identificatiegegevens".
* Aanbevelingen voorzien van een asterisk dienen tezamen met de bijbehorende Noot ter Interpretatie te worden gelezen.
5. Hieronder valt ook "private banking".
6. Dit omvat onder meer: consumentenkrediet, hypotheekkrediet, factoring al dan niet met regres en de financiering van handelstransacties (met inbegrip van forfaiting).
7. Dit strekt zich niet uit tot financiële leaseregelingen met betrekking tot consumentenproducten.
8. Dit is van toepassing op financiële activiteiten in zowel de formele als de informele sector, bijvoorbeeld alternatieve geldtransactie-activiteiten. Zie de Noot ter Interpretatie bij Speciale Aanbeveling nummer VI. Dit is niet van toepassing op natuurlijke personen of rechtspersonen die financiële instellingen uitsluitend voorzien van berichten- of andere ondersteunende systemen voor het overmaken van fondsen. Zie de Noot ter Interpretatie bij Speciale Aanbeveling nummer VII.
9. Dit is van toepassing op zowel verzekeringstussenpersonen als op intermediairs (agenten en makelaars).
10. Onder de CDD-richtlijnen van Bazel wordt verstaan de guidance paper on Customer Due Diligence for Banks issued by the Basel Committee on Banking Supervision van oktober 2001.